

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

Institut Cristòfol Despuig
Curs 2015-2016

0. Introducció

0.1. Presentació del document

1. Context sociolingüístic

1.1. Alumnat

1.2. Entorn

2.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.1.1. El català, vehicle de comunicació

2.1.1.2. El català, eina de convivència

2.1.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.1.2.1. Llengua oral

2.1.2.2. Llengua escrita

2.1.2.3. Relació llengua oral i llengua escrita

2.1.2.4. La llengua en les diverses àrees

2.1.2.5. Continuitat i coherència entre cicles i nivells

2.1.2.6. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular:

2.1.2.6.1. Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

2.1.2.6.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

2.1.2.7. Atenció de la diversitat

2.1.2.8. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

2.1.2.9. Avaluació del coneixement de la llengua

2.1.2.10. Materials didàctics

2.1.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

2.1.3.1. Informació multimèdia

2.1.3.2. Usos lingüístics

2.1.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

2.1.3.4. Català i llengües d'origen

2.2. La llengua castellana

2.2.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana:

2.2.1.1. Introducció de la llengua castellana

2.2.1.2. Llengua oral

2.2.1.3. Llengua escrita

2.2.1.4. Activitats d'ús

2.2.1.5. Alumnat nouvingut

2.3. Altres llengües

2.3.1. Llengües estrangeres

2.3.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

2.3.1.1.1. Desplegament del currículum

2.3.1.1.2. Metodologia

2.3.1.1.3. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

2.3.1.1.4. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

2.3.1.1.5. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

2.3.1.2. Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres

2.3.1.2.1. Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera

2.3.1.3. Projectes i programes plurilingües

2.3.2. Altres llengües oficials

2.3.2.1. Occità, llengua oficial de Catalunya

2.3.2.2. Llengües oficials a l'Estat

2.3.3 Llengües complementàries procedents de la nova immigració

2.4. Organització i gestió

- 2.4.1. Organització dels usos lingüístics
 - 2.4.1.1. Llengua del centre
 - 2.4.1.2. Documents de centre
 - 2.4.1.3. Ús no sexista del llenguatge
 - 2.4.1.4. Comunicació externa
 - 2.4.1.5. Llengua de relació amb famílies
 - 2.4.1.6. Educació no formal
 - 2.4.1.6.1. Serveis d'educació no formal
 - 2.4.1.6.2. Activitats extraescolars
 - 2.4.1.6.3. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses
 - 2.4.1.7. Llengua i entorn
- 2.4.2. Plurilingüisme al centre educatiu
 - 2.4.2.1. Actituds lingüístiques
 - 2.4.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació)
- 2.4.3. Alumnat nouvingut
- 2.4.4. Organització dels recursos humans
 - 2.4.4.1. El pla de formació de centre en temes lingüístics
- 2.4.5. Organització de la programació curricular
 - 2.4.5.1. Coordinació cicles i nivells
 - 2.4.5.2. Estructures lingüístiques comunes
 - 2.4.5.3. Projectes d'innovació
- 2.4.6. Biblioteca escolar
 - 2.4.6.1. Accés i ús de la informació
 - 2.4.6.2. Pla de lectura de centre
- 2.4.7. Projectió del centre
 - 2.4.7.1. Pàgina web del centre
 - 2.4.7.2. Revista
 - 2.4.7.3. Exposicions
- 2.4.8. Xarxes de comunitats virtuals
- 2.4.9. Intercanvis i mobilitat
- 2.4.10. Dimensió internacional del centre educatiu

0. Introducció

0.1. Presentació del document

L'Institut Cristòfol Despuig ha continuat el seu camí com a centre de secundària que imparteix els estudis obligatoris de secundària i els postobligatoris de batxillerat, iniciat el curs 2010-2011 arran d'un desglossament de l'institut de l'Ebre. Aquest curs ha aconseguit aplegar tota la seua comunitat educativa en un únic espai al barri de Sant Llàtzer. Per tant, és un institut relativament nou, amb una nova ubicació, que comparteix l'espai amb l'Escola Sant Llàtzer.

Com a centre nou, per tant, es va elaborar el Projecte Lingüístic de Centre, que ha de ser un document de referència per a tota la comunitat educativa.

La realitat sociolingüística de la ciutat de Tortosa i la dels altres pobles d'on es nodreix d'alumnat l'institut –Bítem i Tivenys, principalment— ha canviat molt en les dues darreres dècades i, per tant, cal un projecte lingüístic que servisca com a referent en tots els àmbits, des dels organitzatius i pedagògics fins als de contractació de serveis i d'activitats del centre, per tal de garantir l'ús de la llengua catalana pròpia i vehicular.

Aquest projecte caldrà que tinga una concreció anual i també haurà de tindre mecanismes per a la seua avaluació.

1. Context sociolingüístic

1.1. Alumnat

L'Institut Cristòfol Despuig compta aquest curs 2015-2016 imparteix estudis d'ESO i de batxillerat en les modalitats de Ciències i Tecnologia i d'Humanitats i Ciències Socials. Hi ha tres línies d'ESO, dues de 1r i de 2n de batxillerat. Així i tot, s'organitzen alguns grups més per reduir les ràtios i poder treballar millor la diversitat de l'alumnat.

La procedència de l'alumnat és majoritàriament de la ciutat de Tortosa i, en menor proporció, de les EMD de Bitem i Campredó, i de la població de Tivenys.

La llengua d'ús habitual de l'alumnat és la catalana, tal i com veurem en el següent apartat.

1.2. Entorn

El centre té alumnat de diferents nacionalitats; la població de Tortosa arriba al centenar de nacionalitats, cosa que ha fet que, en els darrers anys, la població nouvinguda ha estat molt gran i diversa també pel que fa a l'alumnat.

De fet, a l'aula d'acollida del centre la nacionalitat més gran de procedència de l'alumnat és la marroquina, seguida de la paquistanesa.

Cal dir, a més, quant a l'alumnat marroquí, que la majoria parla la llengua amazic i no té coneixements de cap altra llengua romànica, com sí que passa en altres alumnes del món àrab que saben francès. Això dificulta el seu aprenentatge de la llengua catalana.

De tota manera, el percentatge d'alumnat nouvingut ha baixat en els darrers 3-4 anys i la majoria —tret de l'alumnat de l'aula d'acollida— ja ha fet l'escolarització d'Educació Primària a la ciutat i el seu coneixement de la llengua catalana és força bo, així com de la llengua castellana i de la llengua anglesa.

Cal tindre en compte, que tal com ens mostra l'estudi Llengua i Joves. Hibridacions i mudes lingüístiques entre els joves catalans (Agència Catalana de la Joventut 2010) i l'Enquesta de la Joventut, 2007, feta per la Secretaria de Joventut segons dades de l'Idescat, a nivell de Terres de l'Ebre, l'ús habitual de la llengua catalana és molt bo, de fet, és superior a la mitjana de Catalunya, i això fa que en el moment de fer la immersió lingüística, aquest alumnat nouvingut ho fa en la llengua d'ús habitual del seu entorn (origen familiar, de relacions d'amistats, a l'escola, al carrer...) això és la llengua catalana, cosa que no hagués passat en una altra zona de Catalunya on la llengua d'ús habitual hagués estat per exemple la castellana.

Pel que fa als recursos per utilitzar i aprendre diferents llengües fora del centre, la ciutat de Tortosa disposa d'una Escola Oficial d'Idiomes on s'imparteixen, entre altres, estudis oficials d'anglès, francès, alemany.

2.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1.1 La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.1.1. El català vehicle de comunicació

El català és la llengua usada en totes les activitats acadèmiques i és l'eina de cohesió i integració entre totes les persones del centre. No hi ha, però, uns mecanismes de seguiment i d'avaluació de l'ús del català en totes les activitats. Se'n fan, però sense un protocol establert. Per tant, caldria, en el Projecte Lingüístic de Centre, mirar de quina manera es pot establir aquest seguiment i aquesta avaluació.

2.1.1.2. El català, eina de convivència

L'Institut Cristòfol Despuig té consciència clara sobre la necessitat de l'ús del català en la comunicació quotidiana i n'impulsa actuacions d'ús entre tota la comunitat educativa. El català no és només una llengua d'aprenentatge sinó que és la llengua habitual en tots els aspectes, actes (xarrades i conferències dins i fora del centre), comunicacions (a les famílies, a la premsa, a la pàgina web, en el correu electrònic, taulells d'anunci...), etc.

2.1.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.1.2.1. Llengua oral

Es treballa la llengua oral en tots els nivells i es treballen diverses modalitats de textos orals bàsicament, però, en l'àrea de llengua. Caldria incidir més en el paper de la llengua oral perquè un domini de l'expressió és bàsic per ser ciutadans i ciutadanes que estiguin preparats per saber expressar de forma raonada i coherent les seues opinions.

Les exposicions orals s'avaluaen en la presentació dels treballs de recerca de batxillerat i en els projectes de recerca de 4t d'ESO. Els departaments de Català i Castellà han acordat que el curs 2016-2017 avaluaran l'exposició oral de les lectures de la matèria, cosa que ja feia el departament de Català el curs anterior.

Hi ha una consideració específica de la variant del català de la zona, això és el català occidental, subdialecte tortosí, i es treballen diferents registres de la llengua. Caldria millorar, però, l'aprenentatge de la llengua oral i tenir-ho en compte no només en l'àrea de llengua, sinó també en les altres àrees del currículum com ja es fa en les presentacions orals dels crèdits de síntesis i dels treballs de recerca.

2.1.2.2. Llengua escrita

Pel que fa a la llengua escrita se segueix l'enfocament metodològic que dona el currículum. Hi ha un plantejament global sobre l'ensenyament de la lectura i de l'escriptura en les diverses llengües que té en compte que és un procés complex que cal abordar des de totes les àrees del currículum. Les activitats que es proposen de lectura i escriptura són diverses, a més de les pròpiament realitzades a les unitats didàctiques corresponents. En destaquem: lectura expressiva de textos, redacció i elocució de textos periodístics escrits i radiofònics, representacions teatrals... Cal dir, però, que moltes d'aquestes activitats es realitzen en matèries optatives en funció de la disponibilitat de professorat i altres en activitats fora de l'aula de manera voluntària (participació en diversos certàmens i concursos). Per tal de millorar els resultats obtinguts en les proves d'avaluació externa, el departament de Català ha acordat de programar trimestralment la redacció d'un text de diferents tipologies.

2.1.2.3. Relació llengua oral i llengua escrita

El plantejament integrat de les habilitats lingüístiques és compartit per la majoria de professorat, malgrat que es planifiquen només des de l'àrea de llengua. S'utilitza la

llengua oral i la llengua escrita com a suport per analitzar, reflexionar i millorar l'altra habilitat. Es planifiquen les següents activitats:

- *Certamen nacional de lectura en veu alta* (tots els cursos d'ESO): es preparen els textos escollits prèviament i s'escull l'alumnat que vol participar en les diferents fases del concurs (Llengua catalana)
- Exposició oral d'una lectura trimestral a tots els cursos d'ESO (Llengua catalana)
- Matèria optativa *Llegim contes* a 2n d'ESO (Ciències socials)
- Matèria optativa *Fem ràdio* a 3r d'ESO (Llengua catalana)
- Matèria optativa de *Teatre* a 3r d'ESO (Llengua castellana)

2.1.2.4. La llengua en les diverses àrees

L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat de totes les àrees, però només des del departament de llengües i des de algun professor o professora en concret, ho creu.

Per tal de conscienciar tot l'equip docent de la responsabilitat que té per tal que l'alumnat assolixi el nivell d'expressió i comprensió en llengua catalana concretats en el PLC i apliqui metodologies a l'aula per estimular la llengua oral i escrita i tenir-los en compte a l'hora de l'avaluació, el curs 2014-2015 es va fer el curs "Escriure des de les matèries", un curs de formació interna de centre (FIC), els materials del qual estan disponibles al moodle de l'institut, i el curs 2015-2016 s'ha iniciat el primer any del projecte d'Impuls de la lectura ILEC, que té una durada de tres anys. Caldria fer-ne difusió i impulsar la unificació de l'ensenyament del procés d'aprenentatge.

2.1.2.5. Continuïtat i coherència entre cicles i nivells

Per tal de garantir la coordinació entre cicles i nivells i consensuar metodologies d'aprenentatge, per acordar els usos lingüístics a emprar, el seu ensenyament i fer el traspàs d'informació sobre les característiques de l'alumnat, el centre disposa de documents i comissions de treball.

- El departament d'Orientació és l'encarregat de fer el traspàs (recollir la informació i fer-ne un buidatge) de l'alumnat dels centres de Primària que accedeixen a l'institut sobre el qual després es fa la proposta de grups i d'atencions a la diversitat.
- La Comissió d'Atenció a la Diversitat es reuneix de manera setmanal per tal de parlar d'aspectes metodològics i organitzatius de l'atenció a la diversitat (propostes de grups, canvis de grups, mesures atenció a la diversitat específiques).
- El Pla d'Acollida recull i sistematitza la major part de les actuacions i mesures organitzatives per facilitar la incorporació de l'alumnat nouvingut.

2.1.2.6. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

El Pla d'Acollida recull i sistematitza la major part de les actuacions i mesures organitzatives per facilitar la incorporació de l'alumnat nouvingut. La major part del professorat comparteix aquest pla d'actuacions. Pel que fa a l'aprenentatge inicial de la llengua amb l'alumnat nouvingut, s'han iniciat processos de reflexió i adequació de les metodologies d'aprenentatge del català com a segona llengua amb l'alumnat nouvingut, però encara no s'ha arribat al punt que tot el professorat apliqui estratègies per facilitar una instrucció comprensible en totes les àrees. Actualment, i en els darrers quatre anys, hi ha una vintena d'alumnes a l'aula d'acollida de procedència diversa, tot i que la majoria provenen del Marroc, seguits del Pakistan.

2.1.2.6.1. Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

La majoria de l'alumnat nouvingut desconeix les dues llengües oficials. Per aquest motiu, el tutor/ra és el responsable de coordinar l'aplicació de metodologies per a l'aprenentatge inicial de la llengua i de col·laborar amb la resta de docents per facilitar estratègies que facilitin una instrucció comprensible en totes les àrees. S'han establert criteris sobre quin ha de ser el tractament de les llengües curriculars pel que fa a la

seqüència d'aprenentatge, que s'apliquen en funció de les possibilitats organitzatives. De fet, l'alumnat nouvingut té uns dossiers en llengua catalana (*Comencem* i *Hola*) i dos en llengua castellana (*Empezamos* i *Paso a paso*) perquè puguin treballar quan no són a l'Aula d'Acollida. Per saber el seu nivell de llengua se'ls fa una prova en començar de nivell molt bàsic, així com també se'ls emplena una fitxa per saber quin grau d'escolarització presenten.

2.1.2.6.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

Tot i que no hi ha un gran nombre d'alumnat nouvingut de parla hispana, en els casos puntuals que s'incorporen al centre es té en compte aquest fet a l'hora d'organitzar el currículum personalitzat de l'alumnat. Es té en compte, a més, la proximitat de les llengües catalana i castellana per facilitar la comunicació i l'ús del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge en els primers temps de l'arribada d'aquest alumnat.

2.1.2.7. Atenció a la diversitat

El centre ha consolidat els mecanismes organitzatius (sempre hi ha un grup poc nombrós a cada curs de l'ESO amb una adaptació grupal curricular), curriculars (adaptacions curriculars individualitzades) i pedagògics per atendre la diversitat de l'alumnat. Es tenen en compte, a nivell d'algun departament i d'alguns professors/res estratègies que fan referència a la participació de l'alumnat en el seu propi aprenentatge, a la col·laboració entre iguals i a l'ús de materials multinivells. També existeixen espais de reflexió per adequar aquests mecanismes a la realitat canviant del centre, això és, la Comissió d'Atenció a la Diversitat (CAD) que es reuneix un cop cada setmana i que està integrada pel professorat d'Orientació, pel de l'aula d'acollida, pel de Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social, pel coordinador pedagògic, per l'equip de l'EAP i per la coordinadora d'ESO.

2.1.2.8. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

El centre organitza la programació curricular i avalua la potenciació de l'ús del català i, a més, s'organitzen activitats puntuals al llarg del curs escolar per ajudar a la seua potenciació i que van millorant gràcies al seguiment que se'n fa.

Activitats més destacades programades al llarg del curs:

- Concurs per Sant Jordi d'interpretació de cançons en llengua catalana, *Canta-la*.
- Concurs de contes breus per Sant Jordi per a ESO i batxillerat en llengua catalana, castellana, anglesa i francesa. Els millors s'envien a altres concursos com el de narrativa *Sambori* o el de *Relats curts per internet* de la *Fira de l'Autor Ebrenc*.
- Participació en el concurs televisiu *Picalletres* de l'alumnat de 3r d'ESO.
- Concurs de microrelats de terror, obert a tots els centres educatius de les Terres de l'Ebre, per Tots Sants.
- Concurs de haikus il·lustrats, en motiu del Dia Mundial de la Poesia, alternant bianualment amb l'elaboració de material d'una poesia en català traduïda a diversos idiomes per professorat i alumnat.
- Activitat del Dia Mundial de la Llengua Materna, consistent en l'elaboració d'un cartell amb un vocabulari multilingüe.

2.1.2.9. Avaluació del coneixement de la llengua.

L'avaluació s'aplica com una part del procés d'ensenyament aprenentatge per tal de responsabilitzar l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge. S'avaluen les competències relacionades amb la dimensió comunicativa i amb la dimensió literària en contextos comunicatius i de treball per tasques, sense prioritzar el moment de l'avaluació final.

2.1.2.10. Materials didàctics

S'apliquen criteris explícits i compartits per a la selecció de llibres de text i per a l'adaptació de materials didàctics per atendre la diversitat d'aprenentatge i per als materials que es consideren complementaris. Es fa un seguiment de l'elaboració de la

seqüència didàctica per al tractament de la dimensió literària, que té força continuïtat al llarg de tota l'etapa, i se segueixen criteris sobre le tractament didàctic de la dimensió literària. Normalment les editorials ofereixen un gran ventall de possibilitats de materials didàctics per tal d'atendre la diversitat amb exercicis i activitats de reforç i d'ampliació i aquest és un dels criteris que es tenen en compte a l'hora d'escollir-les.

2.1.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

2.1.3.1. Informació multimèdia

El centre aplica de manera continuada un criteri de desenvolupament del programari lliure i dels suports digitals que produeix basat en la prioritització de la llengua vehicular i, en conseqüència, hi ha adaptat plenament les eines digitals amb què treballa (pissarres digitals en la majoria d'aules).

També s'ha creat un repositori de recursos digitals de totes les matèries en el portal Pearlrees, accessible des de la pàgina web de la biblioteca i de les pròpies de cada departament, que recull preferentment els materials elaborats en llengua catalana.

2.1.3.2. Usos lingüístics

El centre treballa explícitament els usos lingüístics de l'alumnat, ja que la dimensió plurilingüe i intercultural del currículum planteja continguts relacionats amb els usos socials en un context multilingüe com és el de Catalunya. A part del professorat de llengua, s'hi ha implicat tot l'equip docent en les diverses activitats per fomentar els diferents usos (concursos de relats i poesia, de nadal, revista, pàgina web, cartelleria, concursos temàtics de diferents àrees...). Cal destacar l'organització del Correllengua, una activitat lúdica i reivindicativa en què participa tota la comunitat educativa

2.1.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

El centre treballa explícitament la diversitat lingüística i l'aprdfita clarament per formar parlants plurilingües i interculturals. Es tracta d'activitats consensuades per tot l'equip docent:

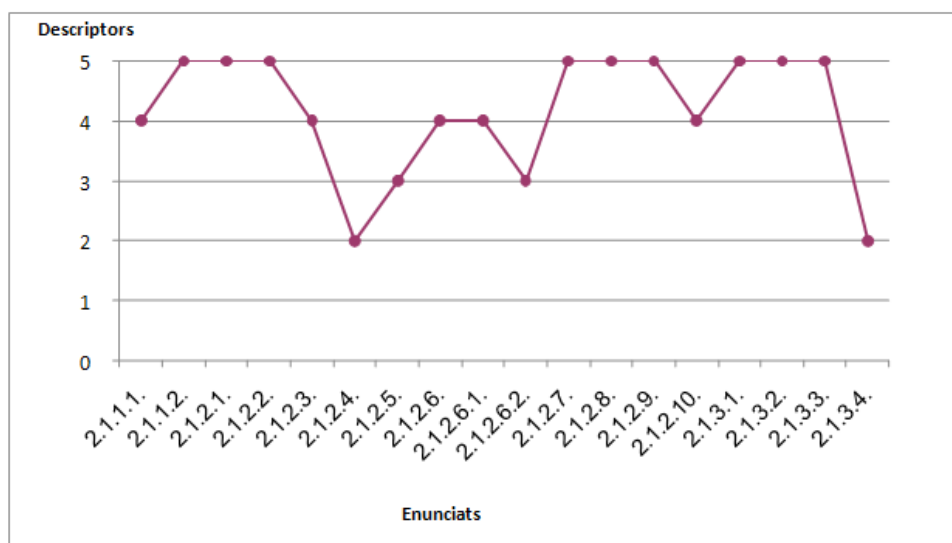
- 26 de setembre. Se celebra el Dia Europeu de les Llengües fent activitats a l'aula.
- 18 de desembre. Se celebra el Dia Mundial de la Llengua Àrab amb una mostra de cal·ligrafia.
- 21 de febrer. Es commemora fent activitats a l'aula el Dia Mundial de la Llengua Materna.
- 21 de març. Es commemora amb diferents activitats el Dia Mundial de la Poesia fent difusió d'un poema traduït a diferents llengües per alumnat i professorat.

2.1.3.4. Català i llengües d'origen

Tot i que hi ha d'haver una relació directa entre l'aprenentatge de la llengua i l'establiment de vincles afectius basats en el reconeixement i la valoració de la llengua d'origen de l'alumnat, només alguns professors i professores actuen en conseqüència. Com a material de suport al professorat es van elaborar unes orientacions per a la pronunciació dels noms de pila àrabs dels alumnes d'origen marroquí i es va difondre una taula amb la transcripció i la transliteració d'aquests noms que caldria actualitzar. Seria bo que tot l'equip docent disposés d'informació sobre les llengües familiars presents a l'aula per fer-ne ús.

Diagnosi gràfica

La següent gràfica mostra els punts forts i els punts febles del vostre centre en matèria de tractament de les llengües, concretament els que fan referència a la llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge.

2.2. La llengua castellana

2.2.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

2.2.1.1. Introducció de la llengua castellana

Tot i que la majoria de l'alumnat coneix la llengua castellana per la seua llengua de procedència familiar o per ser omnipresent en l'entorn, el nivell de coneixement de la variant estàndard del castellana és força pobre.

2.2.1.3. Llengua oral

El centre no té un plantejament per cicles de l'ensenyament/aprenentatge de la llengua oral, ni s'ha plantejat quin és el model de llengua que s'hi ensenya.

2.2.1.4. Llengua escrita

La majoria de professorat considera que l'ensenyament de la llengua escrita és responsabilitat del professorat de llengua. Es dona més importància a l'ensenyament dels aspectes formals de la llengua que als textuals i funcionals. Fins fa poc no hi havia una coordinació formalitzada amb la llengua catalana. A finals del curs 2015-2016 s'han iniciat unes reunions formals dels dos departaments per a coordinar els mecanismes de prescripció i avaluació de la lectura de llibres i s'han arribat a acords unitaris que s'aplicaran el curs 2016-2017.

2.2.1.4. Activitat d'ús de la llengua castellana

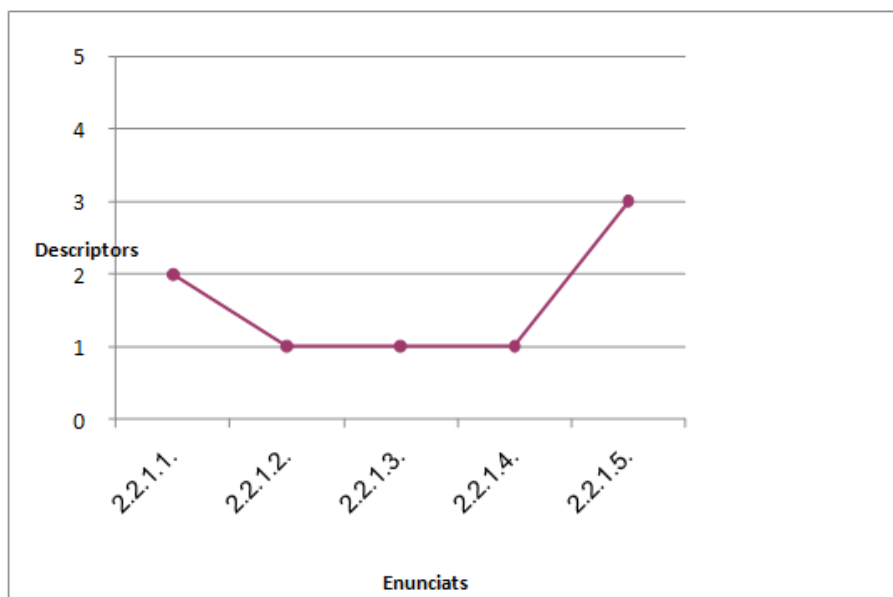
S'imparteix l'assignatura de llengua castellana, però no es té en compte si aquesta llengua és usada o no en altres contextos per l'alumnat. De tota manera, per iniciativa individual de professorat de llengua castellana, es fa participar l'alumnat en escrits de la revista del centre, a la pàgina web i en altres mitjans que es considera oportú.

2.2.1.5. Alumnat nouvingut

Es dediquen algunes hores a la setmana a l'ensenyament de llengua castellana a l'alumnat nouvingut, tot i que no està sistematitzat amb el professorat de llengua catalana i castellana. Existeixen uns materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua castellana (*Empezamos* i *Paso a Paso*)

Diagnosi gràfica

La següent gràfica mostra els punts forts i els punts febles del vostre centre en matèria de tractament de les llengües, concretament els que fan referència a la llengua castellana.

2.3. Altres llengües

2.3.1. Llengües estrangeres

2.3.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

L'alumnat, tant a l'ESO com al batxillerat, té la llengua anglesa com a obligatòria. L'alumnat de 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO i de 1r batxillerat pot optar per escollir com a optativa la llengua francesa; l'alumnat de 3r i 4t d'ESO té la possibilitat d'escollir l'optativa d'alemany; i l'alumnat de 4t d'ESO té també la possibilitat d'escollir l'optativa d'italià.

Des del curs 2015-2016 l'institut ofereix la possibilitat de cursar el batxibac, o doble titulació batxillerat-baccalauréat.

2.3.1.1.1. Desplegament del currículum

El centre estableix criteris perquè la programació s'estructuri a partir d'activitats d'aprenentatge que són rellevants i globals, integren reptes lingüístics, condueixen a un producte final, requereixen l'ús de la llengua estrangera i tenen una estructura seqüencial de construcció del coneixement, i es preveuen grups de diversa tipologia i es fa una reflexió sobre el procés i el resultat final. El centre concreta anualment les mesures que es prenen per assegurar: una distribució coherent de continguts, la creació de contextos d'ús de la llengua i com es dona resposta als diferents estils d'aprenentatge, i se'n fa un seguiment. Els grups vénen fets per la coordinació pedagògica del centre i a 4t d'ESO hi ha el programa de diversificació curricular "Practica, aprèn i segueix".

2.3.1.1.2. Metodologia

El professorat de llengües estrangeres ha consensuat que el desenvolupament competencial implica la capacitat d'utilitzar els coneixements i les habilitats, de manera transversal i interactiva, en contextos i situacions que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers, cosa que implica la comprensió, la reflexió i el discerniment, tenint en compte la dimensió social de cada situació. Se'n fa anualment un seguiment.

2.3.1.1.3. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

Anualment es revisen els llibres de text i els materials didàctics que es faran servir el curs següent segons les necessitats de l'alumnat. Es preveuen materials que serveixin per a l'ampliació i per al reforç dels coneixements que les mateixes editorials faciliten.

2.3.1.1.4. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

Tot i que es fan servir recursos tecnològics, aquests no han servit per canviar la manera de fer les classes, ni per atendre la diversitat de l'alumnat.

2.3.1.1.5. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

Hi ha un acord de tot el professorat de llengües estrangeres que preveu la potenciació de la llengua estrangera en les interaccions tant formals com informals, així com la projecció dels resultats del treball curricular fora de l'aula d'aprenentatge. Els certàmens i concursos que es realitzen al centre de llengua escrita es fan adreçats a qualsevol llengua d'aprenentatge del centre.

2.3.1.2. Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres

Com ja s'ha dit en la introducció d'aquest apartat, s'ofereix la possibilitat d'ofertar matèries optatives d'altres llengües estrangeres com el francès (1r, 2n, 3r i 4t d'ESO i 1r batxillerat), l'alemany (3r i 4t d'ESO) i italià (4t d'ESO), en funció de la disponibilitat del professorat del departament de Llengües estrangeres, Orientació i Català.

El departament de Llengües estrangeres informa, facilita i acompanya l'alumnat que desitja fer voluntàriament les proves oficials de certificació de Francès i Alemany, i està previst que ho faci d'Anglès i Italià.

2.3.1.2.1. Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera

El projecte d'innovació propi del departament de llengües estrangeres del centre començat el curs 2011-12 es va acabar el 2013-14.

2.3.1.3. Projectes i programes plurilingües

El centre no participa en cap projecte ni programa plurilingüe sobre ensenyament de llengües romàniques o altres.

2.3.2. Altres llengües oficials

2.3.2.1. Occità, llengua oficial de Catalunya

El centre no s'ha plantejat mai ofertar l'occità com a matèria optativa.

2.3.2.2. Llengües oficials a l'Estat

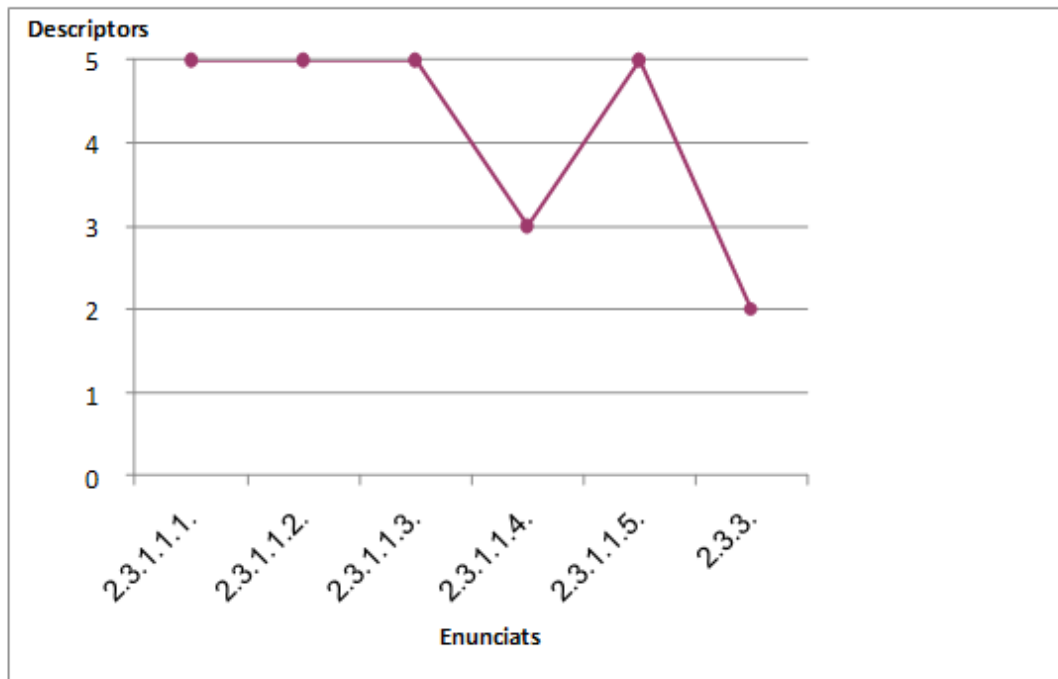
El centre no s'ha plantejat mai ofertar les altres llengües oficials de l'estat com a matèries optatives.

2.3.3. Llengües complementàries procedents de la nova immigració

L'institut ofereix la possibilitat de fer el curs de "Llengua i cultura àrab", en horari extraescolar i amb un professor extern, gràcies al Pla Educatiu d'Entorn. El curs 2015-2016 ha comptat amb un grup de cinc alumnes.

Diagnosi gràfica

La següent gràfica mostra els punts forts i els punts febles del vostre centre en matèria de tractament de les llengües, concretament els que fan referència a les **altres llengües**.

2.4. Organització i gestió

2.4.1. Organització dels usos lingüístics

2.4.1.1. Llengua de centre

El centre educatiu ha acordat seguir un criteri lingüístic favorable a l'ús del català també en els rètols, els cartells i la decoració general del centre. Així es contempla tant en el Projecte de Direcció com en el Projecte Educatiu de Centre. A la pràctica es respecta aquest acord i se'n fa un seguiment.

2.4.1.2. Documents de centre

L'institut Cristòfol Despuig de Tortosa té vigents les document marc del centre i els revisa cada curs escolar i fa les modificacions pertinents: Projecte Educatiu de Centre (PEC), Projecte Lingüístic (PLC), Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC), Programació General Anual de Centre (PGAC), Pla d'Acció Tutorial (PAT). Un sector del professorat fa el possible per trobar coherència entre el contingut dels documents i la pràctica, pel que fa als temes lingüístics.

2.4.1.3. Ús no sexista del llenguatge

En general, en tots els documents del centre que s'estan elaborant i revisant es tenen en compte els criteris d'utilització d'un llenguatge no sexista ni androcèntric. No és una competència que es treballi transversalment a les àrees del currículum, però la tenen en compte alguns professors i algunes professores. Proposta: Afegir-la com a objectiu del PAC per millorar la cohesió social.

2.4.1.4. Comunicació externa

El centre fa la documentació en català i no hi ha hagut mai cap petició d'afegir-la en castellà. Es tenen en compte, quan els serveis de traduccions del departament d'Ensenyament o del Consell Comarcal del Baix Ebre ho permeten, les llengües de la nova immigració mitjançant uns documents ja prèviament traduïts.

2.4.1.5. Llengua de relació amb les famílies

L'institut ha acordat que tots els professionals del centre s'adrecin habitualment en català a les famílies de tot l'alumnat, però no hi ha un seguiment del compliment de l'acord.

2.4.1.6.1. Serveis d'educació no formal

A l'institut es realitzen els serveis d'educació no formal com ara l'esport al pati, el menjador escolar i d'altres activitats extraescolars, però es limita a facilitar-ne el funcionament sense preocupar-se gaire dels continguts ni de la llengua d'ús, sobretot pel que fa al servei de menjador i de transport i no tant a les activitats extraescolars com es veurà en el següent apartat.

2.4.1.6.2. Activitats extraescolars

A l'institut es realitzen anualment activitats extraescolars de diferent tipologia: activitats d'educació no formal de l'AMPA de caire esportiu, el taller d'estudi assistit, activitats que es proposen des del PEE, xarrades sobre el voluntariat de l'entitat Obre't'Ebre, etc. En funció de la tipologia, hi ha mecanismes concrets al centre per tal que els responsables de les activitats coneguin i facin seues les orientacions i les propostes del centre pel que fa al català com a llengua d'ús i al tractament de la diversitat lingüística i se'n fa un seguiment i una coordinació, sobretot pel que fa a les activitats d'estudi assistit i a les del PEE.

2.4.1.6.3. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

A l'institut s'ha acordat vetlar perquè en la contractació d'activitats extraescolars (transports, cases de colònies, excursions...) les empreses usen el català i es fa tot el possible per dur aquest acord a la pràctica.

2.4.1.7. Llengua i entorn

L'institut participa en el PEE de la ciutat conjuntament amb la resta de centres educatius, en el qual s'ha acordat treballar els usos lingüístics favorables a la llengua catalana i se'n fa un seguiment. Les activitats lingüístiques que es realitzen són:

- *Ruta literària de Cristòfol Despuig* de la Biblioteca Marcel·lí Domingo
- *Ruta literària de Gerard Vergés* de la Biblioteca Marcel·lí Domingo
- *Descobreix la teua ciutat*, del CRP

2.4.2.1. Actituds lingüístiques

L'institut disposa de programes específics sobre drets lingüístics, interculturalitat i resolució de conflictes, però no estan assumits per la totalitat del professorat i costa d'incorporar-los en la cultura de centre i les seues pràctiques quotidianes. De fet, aquests programes s'inclouen en el Pla de Mediació i Convivència. Es podrien definir estratègies concretes? I el Projecte 3D 1r ESO A, 2n.A i B i 3r. A i B? dinamitzacions de pati?

2.4.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació)

L'institut, després d'haver regulat l'ús del català en els tres àmbits (comunitat educativa, activitats administratives i comunicacions amb l'entorn) en fa una avaluació periòdica per tal que l'aplicació sigui coherent amb els objectius, però no ha articulat una política clara de mediació lingüística.????

2.4.3. Alumnat nouvingut

L'institut, en relació amb l'alumnat nouvingut, utilitza sempre el català. Es garanteix una atenció individualitzada intensiva per aprendre aquesta llengua a través de l'Aula d'Acollida (diferent temps en funció de cada alumne), i es fa amb un enfocament comunicatiu i amb metodologia adequada. S'avaluen regularment els resultats i se'n fa un seguiment acurat.

2.4.4.1. El pla de formació de centre en temes lingüístics

L'institut no ha fet cap reflexió sobre les necessitats relatives a la formació ni a nivell lingüístic ni a nivell didàctic (ensenyament de llengües i ensenyament en una llengua). Cada professor/a segueix la seua opció personal pel que fa a la formació i a la renovació de la seua tasca metodològica.

Proposta. en funció de les fitxes de formació del professorat mirar què es pot demanar a nivell de centre

2.4.5.1. Coordinació cicles i nivells

Hi ha coordinació a tota l'etapa educativa, però només d'una llengua (cada departament ho té en compte en les seues programacions didàctiques i a l'hora d'assignar optatives de reforç i/o d'ampliació en els diferents cursos d'ESO), però no hi ha coordinació català/castellà/llengua estrangera.

2.4.5.2. Estructures lingüístiques comunes

L'institut ha fet una anàlisi i una reflexió sobre el tractament de llengües i el tractament de les estructures lingüístiques comunes que se'n deriven, però hi ha impediments d'ordre divers que fan difícil que es duguin a la pràctica.

2.4.5.3. Projectes d'innovació

Des del curs 2014-2015 l'institut ha implantat tres dies a la setmana mitja hora de lectura autònoma dins l'horari lectiu de tot l'alumnat d'ESO. El curs 2016-2017, amb el vistiplau de la inspecció, s'implantarà mitja hora cinc dies de la setmana, un dels quals es dedicarà a la dinamització de la lectura.

Aquesta iniciativa dona suport al projecte d'Impuls de la Lectura que ha començat el curs 2015-2016 amb el primer any d'una formació continuada que durarà tres anys i en la qual està previst que participe tot el claustre,

Des del curs 2015-2016 s'imparteix el batxibac, doble titulació batxillerat-baccalauréat, en el qual l'alumnat cursa fins a un terç del seu currículum en francès.

2.4.6. Biblioteca escolar

L'institut té una biblioteca escolar Puntedu amb un fons de documents suficient per donar resposta a les necessitats d'informació i de plaer per la lectura de la seua comunitat educativa. Pel que fa a la llengua, els documents estan escrits en català, però també s'ha tingut en compte la incorporació de documents escrits en altres llengües del currículum i en les llengües de la nova immigració. Pel que fa a les activitats de foment de la lectura i d'accés i ús de la informació, la biblioteca participa activament i treballa amb la biblioteca pública de l'entorn.

Les activitats pròpies del foment de la lectura són les que s'especifiquen en l'apartat 2.4.6.2. Pla de lectura del centre.

2.4.6.1. Accés i ús de la informació

L'institut ha començat a elaborar una planificació, recollint les activitats de cerca i ús de la informació que es fan a les assignatures.

2.4.6.2. Pla de lectura del centre

L'institut ha elaborat el seu propi PLEC, que recull les activitats de dinamització de la lectura que es fan a les aules, als departaments i a la biblioteca, però s'ha de revisar. Majoritàriament aquestes activitats són de literatura, atenent la diversitat sociolingüística amb el català com a llengua vehicular i d'aprenentatge. Exemples: el bloc *Recomana'm un llibre* (l'alumnat recomana lectures de ficció) el bloc *Calaix de sastre* (publicacions de textos de creació de treballs, de premis...), exposicions temàtiques de llibres de forma periòdica a l'expositor de la biblioteca, la difusió i compra des de la biblioteca de les lectures obligatòries de centre...

2.4.7.1. Pàgina web del centre

La pàgina web del centre és un recurs compartit per tota la comunitat educativa i s'han establert els mecanismes per actualitzar-la constantment. Hi ha un criteri clar de l'ús de la llengua catalana i de les altres llengües presents al centre.

2.4.7.2. Revista

La revista escolar del centre és un recurs compartit per tota la comunitat educativa (professorat, alumnat i AMPA) i s'han establert els mecanismes per facilitar-ne la participació. Falta fer-ho extensiu al sector pares i mares i està previst fer-ho de cara al curs vinent. Hi ha un criteri clar de l'ús de la llengua catalana i de les altres llengües presents al centre.

Des del curs 2015-2016 es publica i difon fora del centre el full informatiu trimestral *La Veu del Despuig*, que recull les cròniques d'algunes de les activitats del centre més destacades de cada trimestre.

2.4.7.3. Exposicions

Esporàdicament s'organitzen exposicions al centre, però no hi ha cap criteri compartit ni pel que fa als continguts ni pel que fa a l'ús de la llengua catalana. S'organitzen segons les ofertes que arriben al centre. Pel que fa a la biblioteca, es fan exposicions de llibres periòdicament. Els responsables d'Escola Verda, LIC i Salut i Escola també fan exposicions de murals periòdicament, sempre en català.

2.4.8. Xarxes de comunitats virtuals

Hi ha acord entre el professorat que és necessari el treball en xarxa amb altres centres però és encara una pràctica incipient que només afecta un nombre reduït d'alumnes.

2.4.9. Intercanvis i mobilitat

El professorat de llengües estrangeres, concretament de francès, participa a títol personal en projectes d'intercanvi per millorar la competència comunicativa de l'alumne. El claustre en resta al marge.

Es treballa amb l'ajuntament per afavorir els intercanvis amb les poblacions agermanades amb Tortosa.

Les activitats dutes a terme són les següents:

- **Batxibac, doble titulació Batxillerat-Baccalauréat.** S'imparteix des del curs 2015-2016. L'alumnat passa una prova prèvia per veure el nivell de francès que té. En el batxillerat curs fins a un terç del seu currículum en francès.

- **Matèria de modalitat de Francès (batxillerat).** Preparar l'alumnat per presentar-se a l'examen DELF (Diploma Elemental de Llengua Francesa) a l'Institut Francès de Barcelona. Nivell assolit A2 (Carta lingüística europea de llengües)

- **Optativa de Francès (batxillerat i ESO).** En funció de la disponibilitat s'organitza una sortida anual a una regió de França de dos o tres dies per tal de conèixer la llengua i fer una petita immersió lingüística al país.

- **Optativa d'Alemanys (3r i 4t d'ESO).** Aprenentatge de la llengua i presentació als exàmens d'A1.

- **Optativa d'Italià (4t d'ESO).** Iniciació a l'aprenentatge de la llengua.

2.4.10. Dimensió internacional del centre educatiu

L'institut no ha participat mai en projectes europeus o internacionals, però té previst incorporar el desenvolupament de la dimensió europea en les finalitats del seu projecte educatiu.

Té previst incorporar el desenvolupament de la dimensió europea en les finalitats del seu projecte educatiu.

Diagnosi gràfica

La següent gràfica mostra els punts forts i els punts febles del vostre centre en matèria de tractament de les llengües, concretament el que fa referència a l'organització i gestió.

